

Eötvös József Collegium: 2021. évi tudományos és szakmai beszámoló

BEVEZETŐ MEGJEGYZÉSEK

A világjárvány okozta kényszerű körülmények között a Collegium szakmai és tudományos tevékenysége a 2020/2021. tanév tavaszi félévében kizárólag a szakkollégiumi kurzusok terén tudott az elvárható és tervezett intenzitással működni. E működést a szakkollégiumi oktatók és hallgatók elkötelezettsége mellett az RKK és az Oktatási Hivatal támogatása biztosította: fenn tudtuk tartani a szakkollégiumi kurzusok NEPTUN rendszerben történő meghirdetését és nyilvántartását is. Rendezvényeket tavasszal on-line, augusztustól pedig személyes jelenléttel tarthattunk. A kárpát-medencei szakkollégiumi hálózatot építő rendezvényeink azonban, így a kárpát-medencei szakkollégiumi konferencia (az ELTE Kárpát-medencei Nyári Egyetem részeként) és a tanulmányi kirándulás a tartós majd újra erősödő járvány miatt elmaradtak.

Az ELTE Eötvös József Collegium 2021. évi tudományos és szakmai tevékenységét az alábbi fejezetekre bontva összegzem: I. OKTATÁSI TEVÉKENYSÉG; II. KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG (PÁLYÁZATOK); III. SZAKMAI-TUDOMÁNYOS ÉS KULTURÁLIS RENDEZVÉNYEK; IV. SZÁMSZERŰSÍTHETŐ EREDMÉNYEK: NEMZETI FELSŐOKTATÁSI ÉS KIVÁLÓSÁGI ÖSZTÖNDÍJAK, OTDK, KÖTETEK; V. KÜLFÖLDI KAPCSOLATOK, „NEMZETKÖZIESÍTÉS”.¹

I. OKTATÁSI TEVÉKENYSÉG

Szervezeti és személyi háttér

Az ELTE Eötvös József Collegium feladata, hogy a tehetséggondozás szellemében az egyetemi oktatást kiegészítse, és azt eredményesebbé tegye. Mindkét feladat színvonalas ellátásának záloga az önálló tudományos, oktatási és kutatási tevékenység, amely az EC szakmai műhelyekben és oktatási-kutatási egységeiben összpontosul. A collegisták száma jelenleg: bentlakó [vidéki ELTE-hallgató]: 117 fő (ebből külföldön ösztöndíjjal: 2 fő; senior: 10 fő); bejáró [fővárosi ELTE-hallgató]: 166 fő (ebből senior: 20 fő). A Collegiumban a 18 szakmai műhely (Angol–Amerikai műhely, Aurélien Sauvageot francia műhely, Biológia-Kémia műhely, Bollók János klasszika-filológia műhely, Filozófia műhely, Gazdaságtudományi műhely, Germanisztika műhely, Informatikai műhely, Magyar műhely, Matematika-Fizika műhely, Mendöl Tibor földrajz, föld- és környezettudományi műhely, Olasz műhely, Vekardi József orientalisztika műhely, Skandinavisztika műhely, Spanyol filológiai műhely, Szlavisztika műhely, Társadalomtudományi műhely, Történész műhely) valamint a Mednyánszky Dénes Könyvtár és Levéltár mellett két oktatási-kutatási egység: a Byzantium Központ és a Cathedra Magistrorum; két egyesület: Magyar Bizantinológiai Társaság és Történelemoktatók Szakmai Egyesülete; négy támogató egyesület: Német-, Francia- és Latintanárok tanári egyesületei és a Gellérthegyvédő Egyesület; valamint az Eötvös Collegiumért Alapítvány (<http://procollegio.eotvos.elte.hu/>) erősítette a szakkollégiumi munkát. Szakmai feladatokat főállásban 4 fő, részmunkaidőben 1 fő (filológiai műhelyek vezetői és tudományos munkatársai) láthatott el. A többi szervezeti

---

¹ A 2009. július 1. – 2021. december 31. közötti eredmények részletes felsorolása és összesítése itt található: <https://eotvos.elte.hu/szakmai-munka/eredmenyek>

egység és műhely vezetője és óraadója 2021. második félévében többnyire szerény (többletfeladat, megbízási díj, hallgatói munkaszerződés) javadalmazással látta el feladatát.

EC-szakkollégiumi kurzusok

A természettudományi kurzusokat a karok (TTK és IK) néhány kivételtől eltekintve befogadták. Az intézetvezetői jóváhagyással a tanszékeken meghirdetett kurzusok „/EC” megjelölést kaptak. A humántudományokat képviselő (BTK és TáTK) – karoktól és tanszékektől be nem fogadott, a klasszikus értelemben vett kiegészítő – kurzusokat az igazgató hatáskörében a NEPTUN rendszerben a Collegium titkárságvezetője hirdette meg.

2020/2021. tavaszi félév: EC-ben meghirdetett kurzusok száma: 81; tanszékeken meghirdetett („/EC” megjelölésű) kurzusok száma: 15. Az EC-ben meghirdetett kurzusok (81) megoszlása: EC főállású oktatóval: 32; külső, megbízott előadó-oktatóval: 49. (Nyelvkurzusok száma: 43).

2021/2022. őszi félév: EC-ben meghirdetett kurzusok száma: 61; tanszékeken meghirdetett („/EC” megjelölésű) kurzusok száma: 13. Az EC-ben meghirdetett kurzusok (61) megoszlása: EC főállású oktatóval: 13; külső, megbízott előadó-oktatóval: 48. (Nyelvkurzusok száma: 24.)

Összesen 142 EC-ben meghirdetett szakkollégiumi kurzus (+ 28 tanszéki „/EC” kurzus).

II. KUTATÁSI TEVÉKENYSÉG (KÜLSŐ, NEM EGYETEMI PÁLYÁZATOK)

A Collegium (és az Eötvös Collegiumért Alapítvány) – mint önálló kutatóhely – pályázatai a szakmai-tudományos tevékenység fontos, kiegészítő háttérét jelentik. 2021-ben is lezártunk, továbbvittünk, és megkezdtünk pályázatokat.

Lezárt pályázatok: (1) A hazai és határon túli magyar nyelvű szakkollégiumok támogatása: NTP-SZKOLL-20-0032: 800 000 Ft. (2) A Magyar Francia Ifjúsági Alapítvány (MFIA) 2021. évi támogatása francia anyanyelvi lektor fogadására Franciaországból: 1 040 000 Ft. (3) Az Olasz Külügyminisztérium pályázata a collegiumi olasztanítás támogatására: 1 000 000 Ft. (4) Magyar Bizantinológiai Társaság NEA-KK-20-O-M-0158 1 000 000 Ft (adminisztráció, arculati elemek, honlapfejlesztés) (5) Magyar Bizantinológiai Társaság NKA 201113/00416 A (görög) Függetlenség napja rendezvénysorozat megvalósítása: 2 000 000 Ft. (megemlékezés, konferencia, könyvkiadás, könyvbemutató).

Folyamatban lévő pályázatok: (6) Társadalmi kontextus a szövegkritika tükrében: Bizáncon innen és túl NKFIH NN 124539 (témavezető: Horváth László): 47 154 000 Ft. (7) „Az Eötvös Collegiumért Alapítvány működésének támogatása” NEAO-KP-1-2021/1-000192: 1 952 000 Ft. (8) Magyar Bizantinológiai Társaság NEAO-KP-1-2021/1-000418: 1 000 000 Ft. (marketing, nemzetközi tagdíjak, nemzetközi regisztrációs díjak, technikai eszközök, honlapfejlesztés). (9) Mészáros Tamás NKFIH K 134301 Kutatási pályázat Laonikos Chalkokondylés történeti művének kritikai szövegkiadása: 8 820 000 Ft.

Megkezdett pályázatok: (10) A hazai és határon túli magyar nyelvű szakkollégiumok támogatása: NTP-SZKOLL-21-0011: 900 000 Ft.

A 2021. évi 10 pályázat értéke (az évi esedékes résszel számolva) mintegy 20 millió Ft.

III. SZAKMAI-TUDOMÁNYOS ÉS KULTURÁLIS RENDEZVÉNYEK

Összesen 24 jelentős rendezvény (előadás, megemlékezés, műhelykonferencia, utánpótlás-képzés, nagy hallgatói és szakterületi konferencia).

(1) Határok és határátlépések. Konferencia a Magyar műhelyben. 2021. február 26–27. (MS Teams) (2) Konferencia Clio műhelyében VII. A Történész műhely konferenciája 2021. március 19–20. (MS Teams) (3) Megújuló Latintanítás, továbbképzés és konferencia. 2021. április 22–23. (MS Teams) (4) XXII. Eötvös Konferencia. 2021. április 23–24. (MS Teams) (5) Koszorúzás Keresztury Dezső sírjánál halálának 25. évfordulóján. 2021. április 29. (6) Juvenália VIII. konferencia a Magyar műhelyben. 2021. május 7. (MS Teams) (7) Német nemzetiségi nyelv és irodalom OKTV döntője 2021. május 27. (8) Közös megemlékezés Waclaw Felczak professzorra (Újbuda Lengyel Önkormányzata, a Lengyel Intézet és az Eötvös Collegium) 2021. június 6. (9) Test-symposium, Irodalom, elmélet és kritika, konferencia. 2021. június 11–12. (MS Teams) (10) Emlékhelyek napja az Eötvös Collegiumban. Tárlatvezetés 2021. június 20. (11) Eötvös József-nap – Collegiumi tanévnyitó. 2021. szeptember 1. (12) A Függetlenség napja. Konferencia a görög szabadságharc kitörésének 200. évfordulóján. 2021. szeptember 3–4. (13) Tóth Gábor-emléktábla avatás. 2021. szeptember 17. (14) A Magyar Bizantinológiai Társaság felolvasó ülése. 2021. szeptember 24. (15) Kutatók éjszakája. 2021. szeptember 24. (16) Padlástól a pincéig: Kulturális Örökség Napjai a Ménesi úton. 2021. szeptember 18. (17) Filozófia Diáktalálkozó. 2021. szeptember 24–26. (18) Koszorúzás Eötvös Loránd szobrának avatásán. 2021. október 5. (19) Cathedra Magistrorum éves műhelymunkája 2021. október 4–6. (20) Együtt a biodiverzitásért! Biodiverzitás napok az Eötvös József Collegiumban. 2021. október 12–14. (21) Repülő iskola. Matematika középiskolásoknak. 2021. október 25. (22) A Gellérthegyvédő Egyesület előadássorozata. A Szentimreváros értékeiről. 2021. október 29. és november 26. (23) Romanisztikai találkozások. Neolatin hallgatói konferencia. 2021. november 19–20. (24) Black Friday – Angol műhelykonferencia. 2021. november 26.

IV. SZÁMSZERŰSÍTHETŐ EREDMÉNYEK: ÖSZTÖNDÍJAK, OTDK, KIADVÁNYOK

A hallgatói eredmények értékeléséhez fontos szempont, hogy a Collegium döntő többségben érettségi után, valóban „kezdő” elsőéves hallgatókat vesz fel, nem a felsőévesek – a már tanulmányi / tudományos szempontból bizonyított hallgatók – közül toborozza tagjait.

- Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíjasok: 2021/2022: 12 fő (az eddigi visszajelzések alapján)
- Új Nemzeti Kiválóság Program ösztöndíjasok: 2021/2022: 22 fő (+3 fő volt collegista)
- OTDK helyezettek: I. hely összesen: 9 db, II. hely összesen: 8 db, III. hely összesen: 5 db, különdíj összesen: 5 db, prezentációs díj összesen: 1 db, mindösszesen: 28 helyezés, elismerés.

Kiadványok:

Összesen 19 kötet: ebből 1 monográfia, 15 tanulmánykötet [ebből 4 idegen nyelvű, összesen 201 tanulmány], 1 egyetemi segédkönyv és 2 közéleti kiadvány. A kötetek megvalósítását jelentő szakkollégiumi (oktatói és hallgatói) kutatómunka a tehetséggondozás meghatározó eleme. A kiadványok a honlapról letölthetőek (<http://honlap.eotvos.elte.hu/kiadvanyok/> és <http://byzantium.eotvos.elte.hu/kiadvanyok/on-line/>), azokat sok esetben rangos külföldi könyvtárak kérik be.

Líra, poétika, diskurzus. Szerkesztették: Laczkó Krisztina és Tátrai Szilárd. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN: 978-615-5897-39-9. 320 p. – *Cathedra Magistrorum – Lehrerforschung (2019-2020). Band V. Lexik.* Hrsg der Reihe: László Horváth und Ilona Feld-Knapp. Hrsg des Bandes: Ilona Feld-Knapp. Schr.: Balázs Sára. ELTE EJC, Budapest, 2020. ISSN:2063-837X. ISBN: 978-615-5897-37-5. 463 p. – *Juvenália: hat-hét.* Szerkesztette: Szabó Csanád és Ugvári Sára. ELTE EJC, Budapest, 2020. ISBN: 978-615-5897-33-7. 160 p. – *ECCE. Eötvös Collegium – Collegiumi Értesítő VIII. szám (2017/2018).* Sorozatszerkesztő: Horváth László. Szerkesztők: Kocsis Teréz, Szabó Edit és Juhász Daniella. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISSN: 2064-0870. 606 p. – *ABR XLI: Solti Dóra – Alszászy Judit – Lina Basoucou (szerk.): Újgörög nyelvtan és gyakorlókönyv. Studia Hellenica III. Periergopenés – Szegény gyötrődő tanuló III.* ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN: 978-615-5897-34-4. 462 p. – *Adsumus XVIII. Tanulmányok a XX. Eötvös Konferencia előadásaiból.* Szerkesztette: Farkas Vendel, Kazsimér Balázs és Sinka Andor. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN:978-615-5897-41-2. 288 p. – *Adsumus XIX. Tanulmányok a XXI. Eötvös Konferencia előadásaiból.* Szerkesztette: Csigó Ábel és Rémai Martin. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN:978-615-5897-42-9. 288 p. – *Perspektívák: Irodalom, nyelv, kultúra.* Szerkesztette: Kazsimér Soma Balázs, Kerti Anna Emese. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN:978-615-5897-44-3. 127 p. – *SZITU kötet 2020.* Szerkesztette: Doma Petra. ELTE EJC, Budapest, 2020. ISBN: 978-615-5897-36-8. 304 p. – *Bassola Zoltán. Ki voltam?. Önéletrajz.* Szerkesztette és a szöveget gondozta: Bassola Zoltán örökösei. ELTE EJC, Budapest, 2020. ISBN: 978-615-5897-31-3. 633 p. – *Tanulmányok Bassola Zoltán emlékére.* Szerkesztette és a szöveget gondozta: Bassola Zoltán örökösei. ELTE EJC, Budapest, 2020. ISBN: 978-615-5897-32-0. 85 p. – *GóJaláb. Az Eötvös Collegium Választmányának elsőéves információs kiadványa.* Szerkesztők: Katkó Dominik és Rémai Martin. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN:-. 48 p. – *ABR XLII: Erika Juhász (Hrsg.) Studia Byzantino-Occidentalia.* ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN: 978-615-5897-34-4. DOI: https://doi.org/10.37584/BuA_7. 401 p. – *Opuscula historica IV. Tanulmányok a Történész műhelyből.* Szerkesztette: Kósa-Grimm András Kristóf, Muraközy Virág és Rácz Balázs Viktor. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISSN: 2046-2369. ISBN: 978-615-5897-38-2. 190 p. – *Études d’onomastique littéraire médiévale.* (Szerk.) Christine Ferlampin-Acher, Fabienne Pomel, Emese Egedi-Kovács. Collège Eötvös József ELTE – CELLAM Université Rennes 2, Budapest, 2021. ISBN 978-615-5897-45-0. 452 p. – *Fény és árnyék. Tanulmányok a III. Szláv Filológiai és Kultúratudományi Konferencia előadásaiból.* (Szerk.) Engelné Nagy Éva, Feró Zsófia, Tóth Réka. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN 978-615-5897-40-5. 131 p. – *Byzance et l’Occident VI.* (Szerk.) Egedi-Kovács Emese. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISBN 978-615-5897-46-7. 252 p. – *Ingenia Hungarica VI. Tanulmányok A VI. Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia előadásaiból.* (Szerk.) Boda Attila, Jonica Xénia. ELTE EJC, Budapest, 2020. ISSN 2416-0911. 372 p. – *Sapiens ubique civis.* (Szerk.) Nagyillés János. ELTE EJC, Budapest, 2021. ISSN 2064-2369. 196 p.

V. KÜLFÖLDI KAPCSOLATOK, „NEMZETKÖZIESÍTÉS”

A Collegium külföldi kapcsolatrendszerének két meghatározó területe van. A Kárpát-medencei (nem kizárólag magyar–magyar) tehetséggondozó és szakkollégiumi hálózat (1) és a nagy nemzetközi oktatási-kutatási együttműködések (2).

(1) A Kárpát-medencei tehetséggondozó és szakkollégiumi hálózatot tíz éve építjük (tanulmányutak, kiskonferenciák és keretegyezmények) és a mára már tizenhat hivatalosan együttműködő szervezettel (EMTE Kiss Elemér Szakkollégium, EMTE Bölöni Farkas Szakkollégium, BBTE Farkas Gyula Szakkollégium, VMFK [Újvidéki Egyetem], Apáczai

Diákotthon [Újvidék], Szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Kölcsey Ferenc Szakkollégium [Beregszász], Ungvári Nemzeti Egyetem, Történelem Tanszék, TéKa doktorandusz egyesület [Szlovákia], Selye János Egyetem [Révkomárom], Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem, Maribori Egyetem Magyar Tanszék, Kolégium Antona Neuwirtha [Pozsonyivánka], Lendvai Gimnázium, a szlovéniai Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, Zágrábi Egyetem Hungarológiai Tanszék, J. J. Strossmayer Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Eszék) 2016-ban megrendezték a harmadik Kárpát-medencei szakkollégiumi konferenciát (Eötvös Collegium). A konferenciák anyagából könyvsorozat (*Ingenia Hungarica* ISSN: 2416-0911) indult. Fenti együttműködések is biztosítják, hogy az EC az ELTE Kárpát-medencei nyári egyetemének (hat egyetemi kar mellett hetedik ELTE egységként) állandó résztvevője, és a Márton Áron Szakkollégiummal együtt a Kárpát-medencei Szakkollégiumi Konferencia megvalósítója. A 2021. október 22–26. között tervezett hálózatépítő tanulmányi kirándulás (eperjesi és krakkói magyar tanszékek) a járvány miatt elmaradt.

(2) A nagy nemzetközi oktatási-kutatási együttműködések elsősorban az EC Byzantium Központ és a kapcsolódó szakmai műhelyek valamint a Cathedra Magistrorum szervezik és bonyolítják le. (A Byzantium Központ honlapja: <http://byzantium.eotvos.elte.hu/>. A nyelvi háttér az EC (hat éve bevezetett majd 2018-ban ógörög nyelvvel bővített) ún. A.L.F.O.N.S.Ó. programja jelenti (http://honlap.eotvos.elte.hu/wp-content/uploads/2016/02/alfonso_nyelvi_program.pdf), amely a collegisták számára – a magyar felsőoktatásban kivételes lehetőségként – második és harmadik idegen nyelv kötelező tanulását írja elő. A nyelvoktatásban a Byzantium Központ és a nyelvi műhelyek oktató-kutatói vesznek részt. Mindazonáltal az együttműködések és a rendezvények kiindulópontját az egyéni és csoportos kutatói eredmények (és pályázatok) jelentik. Hivatalos keretegyezmények: École Normale Supérieure, Paris (Erasmus szerződés is: 2014–2020 között); EHESS Paris (bizantinológiai képzés, MA diploma); Université Paris 3 – Sorbonne nouvelle CERAM Kutatócsoport; L'Université Rennes 2 CELLAM EA 3206 Kutatócsoport, Fribourgi Egyetem (Svájc, hallgatói csereszerződés is). Bolognai Egyetem és Collegio Superiore Bologna (Erasmus szerződés is: 2014–2020 között); Collegio Superiore de Pisa; Österreichische Akademie der Wissenschaften: Abteilung Schrift- und Buchwesen Institut für Mittelalterforschung. Ión Egyetem (Korfu) és Peloponnésosi Egyetem (Kalamata); Thesszaloniki Egyetem; Szerb Tudományos Akadémia, Bizantinológiai Intézet; Beloit College (USA Wiconsin); University College London (és Institute of Classical Studies). Az egyezmények köre 2021-ben is bővült: Collegio Borromeo, Pavia.

A külföldi intézmények lektorokat is delegálnak a Collegiumba (görög, olasz, francia, osztrák). A Collegium nemzetközi szakmai „beágyazottsága” közvetlen hatással van a tehetséggondozásban elért eredményekre. A collegisták a kultúrintézetek támogatásával (is) külföldi ösztöndíjakat nyernek el, a szemináriumokon és a konferenciákon bekapcsolódnak a nemzetközi kutatásokba. 2021-ben a párizsi ENS-ből érkezett Julie Minas francia lektor és az Università di Macerata egyetemről Andrea Ghidoni olasz óraadó kutató. A nemzetközi kapcsolatok erősítésére a Collegium igazgatója személyes találkozókra fogadta az Olasz- és a Spanyol Kultúrintézetek igazgatóit, akik később a francia kollégájukkal együtt részt vettek a Romanisztikai Találkozások konferencián.

Budapest, 2021. december 31.

Horváth László
igazgató